Gemeente Zeist

GEMEENTEBLAD

Officiële uitgave van de gemeente Zeist

Nr. 533117

16 november

2026

Cultuurnota 2025 – 2028 Geef cultuur de ruimte

Cultuurvisie Ruimte voor Creatief Kapitaal 2025-2036 vormt de basis van het cultuurbeleid van gemeente Zeist. De cultuurnota is de vierjaarlijkse uitwerking hiervan. Hieronder vallen in de eerste plaats de meerjarige subsidies, de incidentele cultuurregeling en de amateurkunst regeling. Daarnaast zijn projectsubsidies en impulssubsidies onderdeel van de cultuurnota.

Dit is de eerste cultuurnota horende bij de cultuurvisie Ruimte voor Creatief Kapitaal. Met dit beleid geven we concrete invulling aan de thema's die vastgesteld zijn in de cultuurvisie. De cultuurvisie geldt tot 2036. Elke vier jaar wordt er een cultuurnota opgesteld en ter besluitvorming voorgelegd aan de raad.

Cultuurvisie Ruimte voor Creatief Kapitaal

Het uitgangspunt van de cultuurvisie is dat kunst, cultuur en cultureel erfgoed overal zichtbaar en herkenbaar zijn en in de vezels van de samenleving zijn terug te vinden. Kunst, cultuur en cultureel erfgoed leveren een bijdrage aan onze opgaven op fysiek, sociaal, maatschappelijk en economisch gebied.

Reikwijdte

In de cultuurvisie hebben we het over de combinatie van kunst, cultuur en cultureel erfgoed. Vaak wordt kunst en cultuur in één adem genoemd met cultureel erfgoed. Dat is begrijpelijk omdat cultureel erfgoed, net als kunst en cultuur, als een rode draad door ons leven loopt. Ze versterken elkaar in kwaliteit en daarom wordt, op logische momenten, cultureel erfgoed meegenomen in de nadere uitwerking van de cultuurvisie. Er is daarnaast een sterke link met (culturele) evenementen die nader worden uitgewerkt in het evenementenbeleid.

Leeswijzer
In deze cultuurnota geven we de doelstellingen uit de cultuurvisie vorm. Naast deze doelstellingen formuleren we acties. In de vierjaarlijkse cultuurnota maken we concreet welke acties nodig zijn om de doelstellingen tot stand te brengen.

Speerpunten

De speerpunten vanuit de eerdere cultuurvisie Zeist 2017 – 2020. Zeist, kans- en cultuurrijk zijn in 2023 geëvalueerd met het culturele veld. Er mag worden geconcludeerd dat een deel van de speerpunten zijn behaald en haar doel heeft bereikt. Echter, zijn er ook speerpunten die onvoldoende merkbaar hebben bijgedragen aan het doel. Om deze reden hebben we keuzes gemaakt voor de toekomst.

Om recht te doen aan onze culturele missie en uitvoering te geven aan onze visie is focus nodig. Voor de gemeente is het de 'kunst' om haar rol zo te kiezen dat ze de sector op cruciale punten en momenten net het goede steuntje in de rug geeft. Steeds met het oog op dat wat we in de voorgaande cultuurvisie hebben vastgelegd en wat door sector en samenleving is aangedragen. In onderstaande speerpunten is dat in 2017 uitgewerkt en opgenomen in de Cultuurvisie 'Zeist kans- en cultuurrijk'.

De speerpunten uit Cultuurvisie Kans- en Cultuurrijk 2017-2020 zijn in deze cultuurvisie vertaald onderstaande vijf doelstellingen en acties. De werkwijze en het proces komen terug in het jaarplan van de afdeling cultuur van gemeente Zeist.

Doelstellingen

Ruimte om te creëren en presenteren
Er is grote behoefte aan ruimte bij culturele organisaties en makers, om te kunnen werken en te kunnen presenteren. Het besef groeit dat nieuw cultureel aanbod niet kan ontstaan als er geen ruimte is om te creëren en dat er zonder plekken om werk te presenteren geen publiek kan worden bereikt.

We stellen onszelf als doel om de beperkte ruimte optimaal in te zetten en daar waar mogelijk uit te bereiden.

Ruimte om te experimenteren
Er ligt een stevige basis om op voort te bouwen. Om makers, kunstenaars en culturele partijen de mogelijkheid te bieden te kunnen experimenteren, moet er ruimte zijn om te kunnen experimenteren. Het samenbrengen van makers met verschillende achtergronden ontsluit een nieuw soort creativiteit. Dit kan leiden tot de innovaties van morgen.

We stellen onszelf tot doel om mogelijkheden te creëren om te kunnen experimenteren.

Ruimte om te ontmoeten en samen te werken
Samenwerken wordt als een cruciale voorwaarde gezien voor een bruisend cultureel leven. Onderling is er behoefte aan kennisdeling, uitwisseling en betere afstemming over bijvoorbeeld programmering. Er wordt op verschillende manieren samengewerkt. Tegelijkertijd geven de culturele organisaties aan dat er behoefte is om nóg beter en/of intensiever samen te werken en elkaar te ontmoeten.

We stellen onszelf als doel om blijvend te investeren in cross-overs met daarbij een goede onderlinge balans.

Ruimte om te professionaliseren
Wij doen een nadrukkelijk beroep op de eigen kracht en het ondernemerschap van de culturele sector zelf. Het ondernemerschap vraagt vaardigheden van organisaties en makers waar zij niet altijd even goed op toegerust zijn. Voor verdere duurzame professionalisering is er dan ook behoefte aan ondersteuning vanuit de gemeente.

We stellen onszelf als doel om duidelijkheid te creëren en de beschikbare kennis te blijven uitwisselen.

Ruimte voor jeugd
Nieuwe aanwas van makers, publiek en vrijwilligers is een belangrijke voorwaarde voor een blijvend bloeiend cultureel leven. Dat vraagt aandacht voor en het betrekken van jeugd en jong volwassenen bij het culturele leven in de gemeente. Zij zijn immers de makers, het publiek en de vrijwilligers van de toekomst. Tijdens de gespreksrondes met het veld scoorden de speerpunten ‘cultuur van en voor iedereen’, ‘jong geleerd’ en ‘diversiteit maakt rijk’ dan ook hoog. De noodzaak om de jeugd te bereiken, te activeren om kunst te beoefenen en kennis te laten maken met cultuur wordt nadrukkelijk gevoeld. Tegelijkertijd wordt kunst en cultuur als middel steeds vaker ingezet in het kader van mentaal welbevinden, in het bijzonder voor de jeugd.

We stellen onszelf als doel om ontwikkeling van een volgende (culturele) generatie van creatieve en innovatieve inwoners mogelijk te maken.

Acties 2025 – 2028
Ruimte om te creëren en presenteren
Om de makers van bestaande en nieuwe culturele activiteiten te laten bijdragen aan het goede leven van Zeist hebben zij ruimte nodig om te creëren en presenteren. Er is ook ruimte nodig voor ontmoeten, experimenteren, samen te werken en te professionaliseren.

Zeist heeft beperkte fysieke ruimtes beschikbaar en er is dan ook nauwe samenwerking nodig met partijen buiten de sector of gemeente om meer ruimte te vinden, bijvoorbeeld bij:
- herontwikkeling van gebieden en vastgoed waarin ruimte voor kunstenaars wordt meegenomen;
- het reserveren van ruimte in de wijken en in plannen voor nieuwbouw;
- het aansluiten op en samen optrekken in regionale ontwikkelingen zoals de realisatie van broedplaatsen.

Wat betreft de beschikbare podia geldt dat er in Zeist te weinig grote zalen zijn. De zalen die er zijn, zijn vaak financieel onbereikbaar voor de amateurverenigingen. We gaan onderzoeken of er mogelijkheden zijn tot verruiming van de inzet van de FAP-vouchers voor meerdere locaties in de gemeente. We voeren op dit moment een haalbaarheidsonderzoek uit naar goede naleving van de Fair Practice Code. Daar waar mogelijk scherpen we beleid aan of ontwikkelen we beleid voor makers.

Acties gemeente:
- Verruiming inzet FAP-vouchers voor meerdere locaties in de gemeente.
- Het afronden van een haalbaarheidsonderzoek naar goede naleving van de Fair Practice Code.
- Aansluiten bij gesprekken over herontwikkeling van gebieden en vastgoed binnen gemeente Zeist.

We stellen ons als doel om na vier jaar voor elke amateurvereniging een beschikbaar podium te hebben in de gemeente. Daarnaast hebben we na vier jaar inzichtelijk gemaakt wat de mogelijkheden voor de toepassing van de Fair Practice code zijn en welke financiële gevolgen dit met zich meebrengt.
Ten slotte stellen we ons als doel om kunst en cultuur een vast element te laten zijn bij herontwikkelingen (bijvoorbeeld Driebergen-Zeist, PGGM terrein). We gaan de komende tijd verkennen hoe we dit vorm gaan geven.

Ruimte om te experimenteren
De gemeente heeft een faciliterende rol als het gaat om het ondersteunen van onze culturele partners zodat zij kunnen experimenteren. Met de cultuurvisie stellen we voorwaarden waarbinnen organisaties en makers vrij kunnen handelen. Ook is er ruimte voor nieuwe mogelijkheden. We willen een deel van

onze investering reserveren voor het faciliteren van vernieuwend aanbod (experiment). Daarnaast willen we juridisch verkennen of er mogelijkheden zijn om als niet-juridische entiteit aanspraak te maken op een subsidie.

Acties gemeente:
- Onderzoeken van de mogelijkheden tot verruiming van de regels voor aanvragers, zodat ook individuen en niet alleen juridische entiteiten subsidies kunnen aanvragen.
- Een deel van het budget incidentele cultuursubsidies inzetten voor initiatieven op het gebied van het experiment.

We stellen ons als doel om binnen vier jaar ons subsidie beleid op gebied van cultuur te herzien, met tenminste een subsidieregeling die initiatieven ondersteunt op gebied van het experiment.

Ruimte om te ontmoeten en samen te werken
Samenwerken wordt als cruciale voorwaarde gezien voor een bruisend cultureel leven. Onderling is er behoefte aan kennisdeling, uitwisseling en betere afstemming over bijvoorbeeld programmering. Er wordt al op verschillende manieren samengewerkt, maar de culturele organisaties geven aan dat er behoefte bestaat om nóg beter en/of intensiever samen te werken en elkaar vaker te ontmoeten.
Een structuur in de vorm van verschillende platforms zoals het voornemen was in de voorgaande cultuurvisie is echter niet volledig van de grond gekomen. Deze vorm bleek voor het merendeel van de culturele organisaties niet werkbaar. Men vond elkaar bovendien al op andere manieren. We nemen daarom afscheid van de term platforms maar we zetten wél in op effectief samenwerken.
We richten ons op de verdere samenwerking tussen de culturele organisaties en de gemeente. Ook stimuleren we interne samenwerking tussen verschillende domeinen, teams of afdelingen. Door elkaar regelmatig te ontmoeten en bij te praten, weet je van elkaar wat je doet. Dit is inspirerend en stimuleert samenwerking.

We willen de cultuurcafés weer activeren. Deze zijn stilgelegd tijdens de coronapandemie. De cafés werden goed gewaardeerd en bieden niet alleen informele ontmoetingsruimte maar ook de gelegenheid tot kennisdelen. Het organiseren van cultuurcafés is onderdeel van de opdracht aan de cultuurmakelaar. Daarnaast wordt UitinZeist.nl verder uitgebouwd, zodat dit platform ook kan gaan fungeren als digitale ontmoetingsruimte en vraagbaak voor de culturele partijen. Bovendien geeft dit platform input aan het citymarketingplatform, en vice versa, zodat deze elkaar kunnen versterken.

Acties gemeente:
- De cultuurmaker organiseert periodiek een programmeringsoverleg.
- Cultuurcafés activeren die zijn stilgelegd tijdens de coronapandemie. De cafés werden goed gewaardeerd en bieden informele ontmoetingsruimte en de gelegenheid tot kennisdeling tussen de culturele partijen.
- Verder uitbouwen van UitinZeist.nl zodat dit platform ook kan gaan fungeren als digitale ontmoetingsruimte en vraagbaak.

We stellen ons als doel om kennis te delen met het culturele veld tijdens de cultuurcafés die minimaal twee keer per jaar plaatsvinden. Daarnaast willen we ook intern onze kennisdeling verder ontwikkelen door het organiseren van een half jaarlijks domein overstijgend overleg.

Ruimte om te professionaliseren
Wij gaan uit van de eigen kracht en het ondernemerschap van de culturele sector. Hierbij is het essentieel om de eigen rol helder te hebben. Bij subsidieverstrekking wordt ook gekeken naar maatschappelijke opbrengst. Welke bijdrage levert een cultureel initiatief aan een divers en bruisend cultureel leven in Zeist? Hoe zien initiatiefnemers hierin hun rol? We stellen hieromtrent voorwaarden voor subsidieverlening en we maken duidelijke en meetbare afspraken. Daarbij geldt: hard op afspraken, zacht op de relatie.

Het ondernemerschap vraagt vaardigheden van organisaties/makers waar ze niet altijd even goed op toegerust zijn. Voor verdere duurzame professionalisering is er dan ook behoefte aan ondersteuning bij zaken als het opzetten van een goede communicatiestrategie, het aanvragen van subsidies, het opzetten van vrijwilligersbeleid en werving etc.

Om organisaties te helpen met de zakelijke kant van kunst en cultuur organiseren wij een eenduidig loket voor het aanvragen subsidies. Daarnaast willen we een handreiking doen om een netwerk van mensen met benodigde kennis en ervaring beschikbaar te maken waarvan organisaties gebruik kunnen gaan maken, door bij dit netwerk een adviesvraag neer te leggen. Binnen het nieuwe evenementenbeleid gaan we onderzoeken of het mogelijk is om aanvragen van evenementenvergunningen te vereenvoudigen.

Acties gemeente:

- Toetsingskader subsidie aanpassen met een puntensysteem.
- De gemeente ondersteunt bij het vergroten van kennis en expertise door middel van cursussen, trainingen en lezingen of presentaties tijdens de al eerdergenoemde Cultuurcafés.
- De gemeente verstrekt vouchers voor de SESAM Academie zodat culturele organisaties daar expertise kunnen aanvragen.

We stellen ons als doel om binnen vier jaar ons subsidie beleid op gebied van cultuur te herzien, onder andere door het toepassen van een puntensysteem. Daarnaast willen we ook de kennis van de culturele partners verder ontwikkelen, door het aanbieden van trainingen, lezingen en externe expertise.

Ruimte voor jeugd
Veel organisaties ontwikkelen een educatieprogramma voor scholen en denken na over activiteiten/programmering waarmee ze jongeren kunnen bereiken. Het blijkt in de praktijk echter niet (altijd) tot afname door scholen te leiden. Oorzaken hiervan zijn dat het aanbod niet aansluit bij het lesprogramma op school, de timing van het aanbieden niet aansluit bij de inkoopperiode van scholen of dat de activiteiten niet binnen reguliere schooltijden vallen. Dit vraagt van culturele organisaties meer kennis van hoe scholen educatieprogramma's inkopen en inzicht in de behoefte; een vraaggerichte werkwijze in plaats van aanbodgericht.

Het aanbod dat er is, spreekt jongeren lang niet altijd voldoende aan. We gaan onderzoeken hoe we jongeren en jong volwassenen actief kunnen betrekken bij de ontwikkeling van het aanbod. Door hen mede-eigenaar te maken van programmering en activiteiten, is de kans groter dat zij hier ook ambassadeur van worden.

Dit gaan we doen door het versterken van de samenwerking tussen culturele organisaties met wijkteams, onderwijs, jongerenwerk, buurtsportcoaches, natuurorganisaties e.a. De cultuurmakelaar neemt hier een initiërende rol in en brengt nieuwe vormen van samenwerken tot stand. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheid van inzet van een sport- en cultuurcoach, om ook de verbinding te leggen tussen culturele en sportactiviteiten.

Acties gemeente:
- In samenwerking met KunstenHuis Idea opstellen van een checklist voor het aanbieden van educatieprogramma's aan scholen.
- Jongeren actief betrekken bij het ontwikkelen van aanbod door het inzetten van jongerenscouts die meedenken over programmering.
- Zowel via de cultuurmakelaar als binnen de gemeentelijke organisatie zetten we in op domein overstijgende samenwerking.
- Het onderzoeken van de inzet van een sport- en cultuurcoach om verbinding te leggen tussen culturele en sportieve activiteiten.

We stellen onszelf als doel om binnen vier jaar ons culturele aanbod nog beter aan te laten sluiten op de wensen van de jeugd en jong volwassenen nog beter te laten aansluiten op het onderwijs. Deze doelgroepen geven we de komende jaren prioriteit.

Financiële kaders
Het totale cultuurbudget in 2025 is afgerond €4.600.000,-
Hieronder vallen de meerjarige subsidies, de incidentele cultuurregeling en de amateurkunst regeling. Daarnaast zijn diverse projectsubsidies en impulssubsidies onderdeel van deze cultuurnota. Deze subsidies zijn niet meegenomen in het financiële kader, vanwege het incidentele karakter.

Het cultuurbudget wordt jaarlijks tijdens de behandeling van de begroting in november vastgesteld.

Planning aanvragen subsidieregelingen en verantwoording

Regeling	Voorwaarden	Deadline aanvragen	Verantwoording
Algemene subsidie		1 sept voor het opvolgende jaar	Uiterlijk 1 april in het opvolgende jaar, mits het subsidiebedrag hoger van 5.000 euro is*
		Voorbeeld: 30 aug 2025 subsidie aanvragen voor activiteiten die plaatsvinden in 2026	Voorbeeld: 28 maart 2025 verantwoording inleveren over kalenderjaar 2024
Amateurkunst subsidie			
	De organisatie is minimaal 2 jaar ingeschreven bij de Kamer van Koophandel en is minimaal 2 jaar actief op het gebied van amateurkunst	1 juli voor het opvolgende jaar	Uiterlijk 1 april in het opvolgende jaar, mits het subsidiebedrag hoger van 5.000 euro is*
	De organisatie geeft mimnimaal een keer per jaar een openbare uitvoering in Zeist		
	De organisatie is in Zeist gevestigd en houdt haar repetities in Zeist		
Incidentele cultuursubsidie			
	Heeft een meerwaarde ten opzichte van normale activiteiten van de aanvrager	U kunt uw subsidieaanvraag op ieder moment indienen.	Uiterlijk 1 april in het opvolgende jaar, mits het subsidiebedrag
	Kenmerkt zich door vernieuwende elementen		
	Is een aanvulling op het plaatselijk cultureel aanbod		
Impulssubsidie 80 jaar Vrijheid			
	Zie https://www.zeist.nl/zorg-onderwijs-en-inkomen/subsidies/impulssubsidie-80-jaar-vrijheid	Vanaf half februari 2025 tot 1 oktober 2025 (of tot het budget is uitgeput)	Subsidie wordt direct verleend, met een maximum van 2.500 euro per aanvraag. Geen verantwoording nodig.

* Subsidies boven de € 5.000 moeten vastgesteld worden. Als aanvrager krijgt u na uw aanvraag een brief over hoe dit proces verloopt.

Voor het vaststellen van de subsidie moet u de volgende documenten aanleveren:
inhoudelijk verslag met uitgevoerde activiteiten
financieel jaarverslag of jaarrekening
controleverklaring van een onafhankelijke accountant bij een subsidieaanvraag van meer dan € 100.000